

Voorzitter

staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, over zorgverzekeringen en kostenbeheersing (24124), met maximumspreektijden van 20 minuten voor de fracties van de PvdA, het CDA en de VVD, 15 minuten voor de fractie van D66, 7 minuten voor de fracties van GroenLinks en het AOV en 5 minuten voor de overige fracties.

Ik stel voor, toestemming te verlenen tot het houden van wetgevings- c.q. nota-overleg met stenografisch verslag op:

maandag 12 juni:

- van 19.00 uur tot 23.00 uur van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport, over de nota Gezond en wel (24126);

maandag 26 juni:

- van 11.15 uur tot 19.00 uur van de vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat, over het openbaar vervoer.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs en van enkele andere wetten inzake samenvoeging van de schoolsoorten onderwijs aan blinde kinderen en onderwijs aan slechtziende kinderen tot de schoolsoort onderwijs aan visueel gehandicapte kinderen (24136).**

De aanhef van artikel I en de onderdelen A t/m J worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het amendement-Koekkoek (stuk nr. 8).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, het AOV, de RPF, de SGP en het GPV voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Koekkoek (stuk nr. 9).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat dit amendement is verworpen met

dezelfde stemverhouding als het vorige.

Onderdeel K wordt zonder stemming aangenomen.

De onderdelen L t/m Y worden zonder stemming aangenomen.

Artikel I wordt zonder stemming aangenomen.

De artikelen II t/m XIX en de beweegreden worden zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer, dat het wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen achteraf over het onderwerp waarover zojuist is gestemd.

Onderwijs visueel gehandicapten

De heer **Koekkoek** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik wil graag verklaren waarom de CDA-fractie voor dit wetsvoorstel heeft gestemd, ondanks de grote moeite op één punt, te weten de planprocedure voor het stichten van nieuwe instellingen. Ons eerste bezwaar daartegen is, dat de stichtingsnorm van 300 voor een instelling voor visueel gehandicapten te hoog is. Het tweede bezwaar betreft de aantasting van de keuzevrijheid van ouders bij het stichten van nieuwe instellingen. Deze zaken mogen geen precedent worden. Ondanks die bezwaren heeft de CDA-fractie voor gestemd, omdat de planprocedure buiten effect is: deze is bevroren, en dat gaf ons de vrijheid om dit te doen.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Bepalingen inzake de arbeids- en rusttijden (Arbeidstijdenwet) (23646)**, en van:

- de motie-Bakker c.s. over de combinatie van zorgtaken en betaalde arbeid (23646, nr. 50);
- de motie-Marijnissen over de 14/14-regeling in de offshore (23646, nr. 51);

- de motie-Hofstra c.s. over nadelige gevolgen van de Arbeidstijdenwet voor kleine bedrijven (23646, nr. 52);
- de gewijzigde motie-Hofstra c.s. over evaluatie van de consignatieregeling (23646, nr. 56).

(Zie vergadering van 3 mei 1995.)

De **voorzitter**: Wie van de leden wenst hierbij het woord? Er is om heropening gevraagd, maar mij is niet gemeld wie daarbij het woord zouden willen voeren.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Voorzitter! Als niemand zich meldt, wil ik u wel helpen. Ik heb de indruk dat wij eigenlijk naar de heer Hofstra behoren te luisteren, want hij was degene die aan het einde van het debat een voorbehoud heeft gemaakt, althans, hij wilde terug naar de fractie. Ik ben benieuwd wat zijn bevindingen daar zijn geweest.

De **voorzitter**: De heer Hofstra komt juist binnen en wellicht kunnen wij hem vragen of dit inderdaad de bedoeling is. Wil de heer Hofstra het woord?

De heer **Hofstra** (VVD): Ja, voorzitter, maar op de plaats waar ik op de sprekerslijst sta: nummer 9.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Rosenmöller.

De heer **Rosenmöller** (GroenLinks): Voorzitter! Bij gebrek aan belangstelling, in ieder geval bij de collega's, wil ik nu het woord voeren. Wij hebben vandaag de niet alledaagse derde termijn van de Arbeidstijdenwet, waarbij het nog steeds een vraag is, wie deze derde termijn heeft aangevraagd. Die vraag zal wel nooit beantwoord worden.

De heer **Van Erp** (VVD): De SP.

De heer **Rosenmöller** (GroenLinks): Kijk eens aan, maar de non-verbale reactie van de SP is "nee" en dat zal ongetwijfeld ook de verbale reactie van de SP zijn...

De heer **Marijnissen** (SP): Nee.

De heer **Rosenmöller** (GroenLinks): Dank u wel, mijnheer Marijnissen. Voorzitter! Mijn handen zijn nog warm van een negende nota van

voorzitter

wijziging, die wij gekregen hebben van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Een negende nota van wijziging bij een wetsvoorstel is bepaald niet alledaags. In de voetbalstadions gaan ze dan roepen: tien, tien, tien! Dat zal ik hier niet doen. Wel ga ik in op de kern van de discussie waarvoor een derde termijn noodzakelijk zou kunnen zijn, te weten het vraagstuk rond de oplossing die de coalitie zich heeft voorgenomen met betrekking tot de positie van dan wel de vakbeweging, dan wel de ondernemingsraad ten aanzien van de arbeids- en rusttijden: wat regel je in de CAO en hoe verhoudt zich het een en ander ten opzichte van de standaardregeling en de overlegregeling?

Voorzitter! Ik denk dat wij de minister van Sociale Zaken mogen vragen, wat precies de materiele inhoud is van hetgeen wij nu als een soort warm gebakken broodje voorgeschoteld hebben gekregen. Ik denk dat in redelijkheid niet van ons gevraagd kan worden, wat het oordeel is over deze negende nota van wijziging, die slechts mede kan gaan over hetgeen waarover de minister ook iets gezegd heeft, te weten hetgeen in de achtste nota van wijziging stond. Wat dat betreft denk ik dat ik de vraag in die zin aan de minister zou moeten stellen. De coalitiepartijen moeten voor zichzelf maar een nadere uitleg geven. De kern van de vraag heb ik al in eerste en tweede termijn aangeduid. Het gaat om een omissie in de wet: als de vakbeweging ~~de~~ een element in de CAO regelt, wordt daarmee de werkgever de vrijheid gegeven om alle andere terreinen van arbeids- en rusttijden tot en met de overlegregeling te regelen. Dat lijkt mij onverstandig. De minister heeft daar een goede oplossing voor gevonden via de achtste nota van wijziging. Er ligt nu iets van de coalitie wat ik merkwaardig vind, maar we kunnen daar nu inhoudelijk niets over zeggen.

De heer **Bakker** (D66): Voorzitter!...

De **voorzitter**: Even over de orde. Als wij toch al bezig zijn met de derde termijn, lijkt het mij toch verstandig om dan ook de volgorde te hanteren...

De heer **Van Dijke** (RPF): Voorzitter, met alle respect, maar ik krijg nu van de bode de negende nota van

wijziging in mijn handen en ik word geacht hierover te debatteren. Ik heb bezwaar tegen deze manier van werken.

De heer **Bakker** (D66): En daar doet zich het praktische probleem voor waarvoor ik zojuist ook al uw aandacht vroeg. Ik heb er geen bezwaar tegen om een termijn af te werken, maar dat komt ook omdat ik datgene wat zojuist is ingediend, iets eerder had gezien. Ik kan mij heel goed de problemen voorstellen van collega's die het stuk nog maar net hebben kunnen lezen, laat staan dat zij erover kunnen debatteren. Dan moeten we dus praten over het moment waarop we heropening dan wel een derde termijn houden.

De heer **Rosenmöller** (GroenLinks): Met alle respect voor de heer Bakker die natuurlijk de historie van de negende nota van wijziging kent en waarschijnlijk goed bekend is met de inhoud ervan: wij zijn dat niet. Het is natuurlijk een formeel probleem dat wij hier niet inhoudelijk over die zaak kunnen debatteren. Aan de andere kant is er gewoon gerommel in de coalitie geweest over de positie van de vakbeweging en de positie van de ondernemingsraad in relatie tot arbeids- en rusttijden. Het is natuurlijk niet voor niets dat de heer Hofstra aan het einde van de tweede termijn onomwonden heeft gezegd, er nog eens over te moeten nadenken of dit wetsvoorstel wel zijn steun kan krijgen, gezien de verregaande wijziging die de minister de Kamer via de achtste nota van wijziging heeft voorgehouden. Dat is natuurlijk het politieke vraagstuk. Ik wil graag duidelijkheid hebben over de positie van de fracties, omdat ik die wil betrekken bij lezing, bestudering en beoordeling van de negende nota van wijziging. That's it!

De **voorzitter**: Ik doe het volgende voorstel. Er is kennelijk bezwaar tegen het tijdstip van nu. Als wij eerst de beantwoording van de minister inzake de WEB beluisteren en daarna hierover spreken...

De heer **Van Dijke** (RPF): Ik heb daar bezwaar tegen, omdat ik het niet meer in de fractie kan bespreken en omdat ik dan niet het standpunt van de regeringsfracties ken. Dat zou ik graag willen kennen.

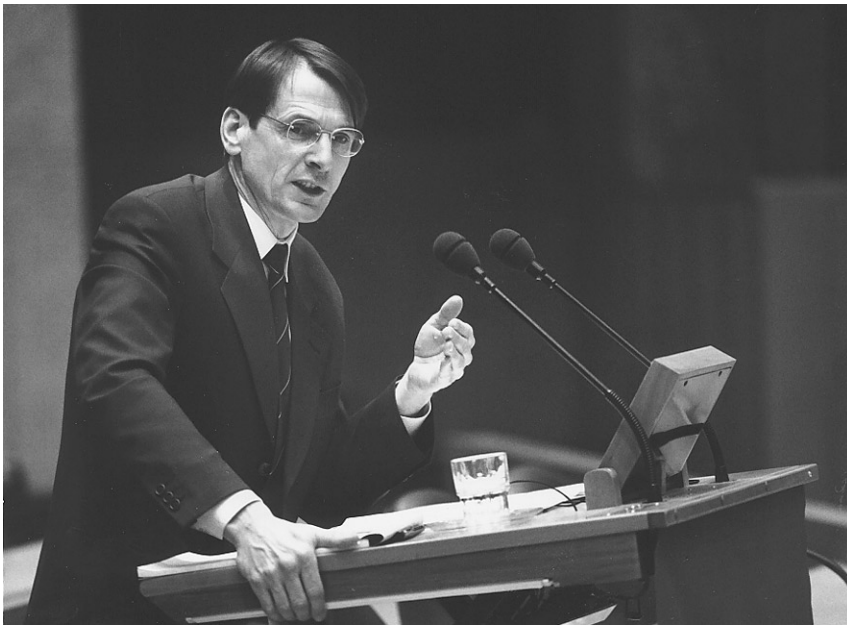
Mevrouw **Bijleveld-Schouten** (CDA) : Voorzitter! Ik wil best een derde termijn houden, maar ik wil dan wel graag de stellingen van zowel de minister als de coalitiepartners horen. Ik heb dit papiertje absoluut niet kunnen lezen en heb mij dus ook niet kunnen voorbereiden op dit debat. Dat konden wij als oppositie niet. Ik sluit namelijk niet uit dat ik nog eens in mijn fractie wil spreken na die opvattingen gehoord te hebben. Wellicht vraag ik wel een vierde termijn. Ik zou daarom eerst willen horen wat het overleg allemaal heeft opgeleverd.

Mevrouw **Van Nieuwenhoven** (PvdA): Voorzitter! Ik ben het eens met die collega's die eerst de mening van de anderen willen horen. Ik ben ook altijd benieuwd naar de hunne.

Waar het echter om gaat, is dat iedereen wist dat deze heropening zou plaatsvinden. Het was logisch dat de minister een nota van wijziging zou indienen, als dat mogelijk was. Ik heb begrip voor het feit dat men deze nota van wijziging niet heeft kunnen lezen en daarom vind ik het voorstel van de voorzitter nog niet zo gek. Het gebeurt heel vaak dat vlak voor of tijdens een debat nota's van wijziging worden ingediend of amendementen worden ingediend. Op zichzelf hoeft dat dus niet het argument te zijn waarom er niet verder over wordt gesproken. Ik ben te allen tijde bereid om te vertellen wat ik van die nota van wijziging vind. Ik weet zeker, dat de minister ook een toelichting daarop wil geven, maar het zou mijn voorkeur hebben als iedereen deze nota heeft kunnen lezen, opdat wij er ook gericht over kunnen spreken. Ik stel voor, het voorstel van de voorzitter te volgen en deze wet verder te behandelen na het antwoord van de minister van OCW.

De **voorzitter**: Ik stel vast, dat er bezwaren bestaan tegen die benadering. Wij kunnen haar dan ook in redelijkheid niet volgen. Dat betekent dat de afhandeling van dit wetsvoorstel de volgende week moet plaatsvinden.

De heer **Rosenmöller** (GroenLinks): Dat lijkt mij een goed idee. Ik heb de minister gevraagd om een toelichting op de inhoud en op de diepere beweegredenen om na een achtste nota van wijziging nu een negende

De heer Ritzen, Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

in te dienen, die over precies hetzelfde onderwerp gaat. Waarom is dat gebeurd? Wat is de aanleiding? Dat staat hier ongetwijfeld niet in.

De **voorzitter**: Neen, mijnheer Rosenmüller! Ik stel nu feitelijk vast, dat een aantal collega's daar nu niet over wensen te spreken. Dat hebben wij te respecteren. Ik stel daarom voor, de behandeling van het wetsvoorstel de volgende week voort te zetten.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt van 13.20 uur tot 13.30 uur geschorst.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Bepalingen met betrekking tot de educatie en het beroepsonderwijs (Wet educatie en beroepsonderwijs) (23778).**

(Zie vergadering van 10 mei 1995.)

De algemene beraadslaging wordt hervat.

□

Minister **Ritzen**: Dank u voor de gelegenheid om ook in dit tweede onderdeel van de eerste termijn

reacties te kunnen geven op hetgeen door de geachte afgevaardigden naar voren is gebracht. Laat ik beginnen met een bijna huishoudelijke mededeling: ik heb natuurlijk mijn huiswerk gedaan, zoals ik dat gisteravond had toegezegd. Er is inmiddels een brief over het inspectierapport aan de Tweede Kamer toegezonden, waaraan het inspectierapport zelf is toegevoegd. Als het er nog niet is, zal het op elk moment binnen kunnen komen. De vermenigvuldiging leverde een probleem op.

Ook is inmiddels de nota van wijziging onderweg die ik gisteren had aangekondigd naar aanleiding van het oorspronkelijke amendement op stuk nr. 24. In de beantwoording gaf ik aan dat dat amendement een aantal merites had, maar in de formulering toch ook nog op een aantal punten problemen zou kunnen opwerpen. Een andere formulering zou aan die problemen tegemoet kunnen komen.

Na deze huishoudelijke mededelingen terug naar de inhoud. Ook dit deel van de beantwoording wil ik weer graag beginnen met lof uit te spreken, maar nu eens aan het adres van andere partijen, namelijk werkgevers, werknemers, de sociale partners, de landelijke organen. Ik kom nu namelijk toe aan de uitwerking van het Sebastiaan-akkoord.

Er is heel lang sprake geweest van een buitengewoon lastige dialoog tussen twee werelden die zich in feite met hetzelfde bezighielden, maar die elkaar heel moeilijk konden ontdekken. Mijn ambtsvoorganger mevrouw Ginjaar heeft geprobeerd daar beweging in te krijgen met de zogenaamde BOOBS, door ook bij het beroepsonderwijs een start te maken met een benadering waarbij ook iets van betrokkenheid van de sociale partners bestond. Wij hebben veel tijd en moeite besteed aan het geleidelijk aan bij elkaar brengen van de benaderingen van middelbaar beroepsonderwijs en beroepsbegeleidend onderwijs.

Als ik mijn waardering uitspreek voor de landelijke organen, de sociale partners en de scholen in het algemeen, dan wil ik dat in het bijzonder doen voor de wijze waarop wij uiteindelijk elkaar hebben gevonden bij dat Sebastiaan-I- en Sebastiaan-II-akkoord. Nog maar een jaar geleden bestonden grote verschillen van inzicht en werd er vaak op het scherp van de snede gevochten. Maar uiteindelijk zijn wij daar voluit uitgekomen op een wijze die ook het kabinet op elk punt heeft kunnen volgen. Het lijkt mij dan ook dat de kritische vragen van de heer Reitsma en mevrouw Van Vliet over de wijze van totstandkoming van Sebastiaan-I en Sebastiaan-II nog gebaseerd waren op de minder positieve situatie in het verleden. Maar de recente ontwikkelingen hebben geleid tot een situatie waarin alle contacten soepel blijken te verlopen. In beeldspraak zou men kunnen denken aan een warm mes dat door zachte boter glijdt. Dat moet dus een prettig gevoel zijn. Hierbij moest Sebastiaan-I leiden tot Sebastiaan-II, omdat er nog een aantal zaken moesten worden uitgewerkt. Er was echter geen sprake van dat Sebastiaan-II een verandering in stellingnames ten opzichte van Sebastiaan-I inhield.

De heer **Reitsma** (CDA): Voorzitter! Mag ik ~~aan~~ ^{aan} misverstand bij de minister wegnemen? Mijn fractie heeft geen enkele kritische opmerking gemaakt over het werk dat ten grondslag lag aan Sebastiaan-I en Sebastiaan-II. Hulde daarvoor! En ik denk dat de minister er zeer verstandig aan heeft gedaan uiteindelijk die lijn te kiezen. Mijn kritische opmerking sloeg op het feit dat de minister, toen hij er in een